

הוצאת ספריו וכתביו הק"ו ומפעלים להפצת תורתו

משתגעין ומתלהטין ב תורת האור החיים הקדוש

פרשת יתרו תשפ"ב | גליון כב

פנינים מובחרים מעובדים ומתומצעים על פי דברי רבינו

פניני חיים

מוסר חיים לקח מהפרשה במשנת רבינו

יש להקדים התעוררות מלמטה להביא התעוררות מלמעלה

וישמע יתרו... את כל אשר עשה אלקים למשה ולישׂראל עמו כי הוציא ה' את ישרׂאל ממצרים. (יח, א)

חז"ל אמרו דשמע קריעת ים סוף ומלחמת עמלק, וקשה מדוע התרגש דוקא כשמע שני דברים אלו ביחד, ויש לפרש, שאחר ששמע כל הנפלאות שעשה הקב"ה במצרים, היה חושב שאין זה מפני מעלתם וחשיבותם של ישראל, אלא שזה עונשים לפרעה על שזלזל בהקב"ה אבל לא היה טורח הקב"ה כ"כ בשביל הצלת ישראל, וא"כ עדיין יש לישראל פחד מאומות אחרים, אמנם אחר שמע גם על מלחמת עמלק, ראה והבין שכל הניסים היו בשביל גדולתם ומעלתם של ישראל, וזה הכוונה אשר עשה אלוקים למשה ולישראל עמו שכל הניסים היו בשביל גדולתם ומעלתם.

אם את הדבר הזה תעשה וצוה אלקים ויגלה עמו. (יח, כג)

קשה מהו כוונת יתרו בזה דאם כוונתו שישאל את הקב"ה על עצתו הרי כבר אמר לו זאת מקודם, ויש לפרש שכוונת יתרו בזה הוא שאם יבוא משה ויטען שאעפ"י שהוא באמת נושא עול כבד, מ"מ אם יסכים לעצתו הרי סוף כל סוף מונע מעצמו המצוות, ואין ממדת הצדיקים להקל מעליהם המצוות, הגם כי ייעף וכי יגע, כי אדם לעמל יולד בעמלה של מצוה, וע"ז אמר לו יתרו, שהיות שהוא נביא, ואין הנבואה שורה אלא על אדם שהוא גבור, ולא על אדם חלש, וא"כ יותר טוב שיוותר משה במצווה זו שהוא יכולה להתקיים גם ע"י אחרים, ועל ידי כך יקיים מצות הנבואה שאינה יכולה להתקיים ע"י אחרים, וזהו הכוונה "ויכלת עמוד" - דמשה רבינו היה הנביא היחידי שקיבל הנבואה כשהוא עומד, משא"כ נביאים אחרים היו נופלים על פניהם בשעת נבואה.

ומשה עלה אל האלהים ויקרא אליו ה' מן ההר. (יט, ג)

קשה דלכאורה היה צריך להקדים שהקב"ה קרא לו, ואח"כ עלה על ההר, ויש לפרש דהכוונה הוא דרק אחרי שעשה משה התערותא דלתתא שהוא עלה על ההר, תיכף ומיד קרא לו הקב"ה, ויש לך לדעת כי בחינת הקדושה לא תקדים אלא למזמין אותה ומעיר על הדבר.

אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים. (כ, ב)
קשה מהו כפל הדבר מארץ מצרים מבית עבדים, ויש לפרש דזהו הבטחה שהקב"ה יוציאנו מהגלות, וכך הפירוש אני הקב"ה אשר הוצאתי מארץ מצרים, עתיד אני להוציאך מבית עבדים, וזה ירמוז על גלות האחרון אשר שעבדו בישראל כל אומה ולשון כמשפט הרגיל בעבד ורמז ה' כי יוציאנו מבית זה.

ויום השביעי שבת לה' אלקיך. (כ, ז)

יש לפרש דהקב"ה מצוה שהשבת יהיה "שבת לה'", כי לא תהיה המנוחה והשביתה למנוחתו ומרגועו אלא למצות ה' אלוקים.

בטמאת מצרים ולא תהיה חס ושלום עוד תקומה לשונאיהם של ישרׂאל, לזה מהר להוציאם כְּדִי שְׁיַעֲמְדוּ בְּמִקוּם קְדוֹשׁ, וְהוּא אֹמְרוּ וְאָבָא אֲתִכֶּם אֵלַי, דִּיק תִּבְתְּ אֵלַי לְשַׁלַּל הַשְּׁתַקְעוּת בְּחִלְק הָרַע רְחֻמְנָא לְצַלְוִי, וְהָבִן. (טו, טז-טז)

ידוע הכלל שהקדושה אינה שורה ומזדמנת לאדם, רק אם עושה אתערותא דלתתא לעורר אותה. ולכך מצינו שרק לאחר שעלה משה אל ההר, מיד קרא אליו ה'. ללמדנו שזה הדרך הרצוי והישר, שקודם יעשה אדם פעולה אחת של התעוררות, ולאחר מכן יבוא עליו התעוררות משמים.

לעומת זאת מצינו אצל עם בני ישראל לפני מתן תורה שנהג עמהם הקדוש ברוך הוא בדרך אחרת, והגם שהיו ישראל ערום ועריה ולא עשו אתערותא דלתתא, ואדרבה הרחיקו עצמם בעוונות של השליו וכו', אף על פי כן הביא וקירב אותם הקב"ה אליו.

וזה ההדגשה "ואביא אתכם אלי", למרות שלא עשיתם שום פעולה להתקרב אלי כפי שמתבקש שהקטן מתקרב לגדול, אף על פי כן אני הבאתי וקירבתי אותכם אלי.

ויקרא אליו ה' פרוש, כשקדם הוא ועלה, תכף קרא לו ה'. ויש לך לדעת כי בחינת הקדושה לא תקדים אלא למזמין אותה ומעיר על הדבר.

ואבא אתכם אלי. ירצה, כי לא קדם הקרבנות אל ה' כמשפט כל הקרב הקרב למשפן ה' שיקדים הוא לעורר חבתו פידוע... וכן הוא מהמוסר כי ההידיוטות והקלים הם המשתדלים להתקרב לגדולים ונכבדים מהם ומכל שכן עם עבד מושלים, ואף על פי כן אמר ה' כי לא כן עשה אלא הגם שהיו גוי מקרב גוי ערם ועריה גלא שום התעוררות אף על פי כן אני הבאתי אתכם אלי ולא אתם התקרבתם אלי.

עוד ירצה לומר שאתר שהוציאם ממצרים היו חוזרים מאחרי השכינה כמו שמצינו להם שהמרו אמרי אל בים סוף במן בשלו וכדומה אף על פי כן היה ה' מושכם אליו בכל עת שהיו חוזרים לאחוריהם ומביאין ומקרבו אליו יתברך.

עוד ירצה על דרך אומקם ז"ל (הגדה של פסח) אלו לא הוציא הקדוש ברוך הוא את אבותינו ממצרים מיד כו', והטעם כְּדִי שְׁלֹא יִשְׁתַּקְעוּ בְּחִינַת הָרַע

טנא מלא ברכות

להאי גברא רבא הנכבד והנאדר בקודש גדול בתורה וידאה

מודינו הרב משה שוורץ שליט"א

ראש מוסדות מודשת בעל אור החיים הקדוש ז"ע

לדגל שמחת הבר מצוה באהליכם

הבחור שמואל אלכסנדר נ"ו והבחור עזריאל נ"ו

מה הוא ב'חיים' גם לדיבות זרעו ב'חיים' ומכוחו של רבינו הק'

ברכותינו שיפוצו המעיינות חוצה ביתר שאת ויתר עוז

ויושפע בעדכם מכל ברכות התורה בני חיי ומזוני

חיים של עושר ואושר גדולה וכבוד אתם וביתכם וכל אשר לכם

מאת: מערכת ההו"ל, בשם אלפי הלומדים

אגדה והסידות

בדברי רבינו שלא יראה עצמו צדיק יותר ממה שהוא

לא תשא וגו'. עוד רמזו שלא יקנה נשוא עקלו שם ה' שהוא אלהו ואומר לכל שהוא איש יהודי ועובד ה', והוא אומר שם ה' שהוא אלהיך ולקבו לא כן יחשב, והוא אומר לשוא, ואזהרה זו שלא ירמה ברוך הוא לומר פי הוא מעבדיו ולא כן הוא. ובכלל אזהרה זו שלא יראה על עצמו שהוא צדיק יותר ממה שהוא. (כ, ו)

בספה"ק **אורח לחיים** העמיק והרחיב בדברי רבינו, וזל"ק: ולהבין, בפסוק דאמר לשוא, ובגמ' אמרו (שבועות כה, ב) איהו שבועת שוא, כגון דנשבע לשנות את הידוע, על עץ שהוא אבן, ולא אמר לא תשא את שם ה' לשקר.

ונראה, דאמרו בגמרא (סוטה ה, א) נידון הגאון שאסור, אבל **בתלמיד חכם צריך שיהא בו שמיני שבשמיני**, הלשון נראה שיש בו דבר חכמה, אם ללמד חלק מן ס"ד, שהוא חשבון שמיני שבשמיני, הוה ליה למימר חלק מן ס"ד, וגם איך יפלא במאזני צדק דווקא חלק מן ס"ד ולא יותר.

ונראה, שכתבתי לעיל בפסוק (יט, א) בחודש השלישי בשם **התיקוני זוהר** דשכינתא עילאה דהוא בינה הוא עולם הענוה, כמו שכתוב בהקדמת תיקונים (תיקו"ז ה, ב) וזל"ק דרגא תמינאה ביראת ה' וכו' וזל"ק וענוה קטירא בדחילא הדא הוא דכתיב (משלי כב, ד) עקב ענוה יראת ה', מאן דאית ביה יראת ה' אייתי ליה לידי ענוה, דאיהו שכינתא עילאה, דיראת ה' עקב לגביה ודא דרגא דמשה עכ"ל, הרי, דבינה שכינתא עילאה הוא עולם הענוה, ובינה הוא עולם השמיני מתתא לעילא.

ובאמת, **המעלה הראשונה היותר גבוה מכל המעלות הוא הענוה**, ונמצא אדם שהוא עניו **ויועד בעצמו** שהוא עניו הוא ח"ו בגדלות גדול, אבל באמת בכל העשר ספירות כל אחד ואחד כלול מעשר, ונמצא בינה עולם הענוה גם כן כלול מעשר, ויש בו בינה שבבינה, לומר, שחלק ענוה שיש בו, והוא מעלה גדולה שייקטין עצמו במעלת ענוה, לומר שמעלת ענוה שיש בו, אין זה שלו רק מאתו ית', שרצונו היה ית' להטיב לו, ולגדל אותו קצת במעלה זו שהוא מעלה הראשונה, שנשתבח בה משה רבינו ע"ה, שהיה בו כל המעלות, ולא נשתבח אלא בזו, וחנן אותו הש"ת ג"כ קצת במעלה זו.

כי כן הוא באמת ידוע בכל העבודות, שאין אדם עושה כלום, כמו שאמרו (סוכה נב, א) יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום, ואלמלא הקב"ה עוזר לו, לא היה יכול לו, שנאמר צופה רשע לצדיק וכו' ה' לא יעזבנו בידו, ונמצא, שהש"ת הוא העובד והגומר כל מעשה העבודות ועשיית המצות, **ובחסדו ית' נותן שכר לאדם על רצונו וחפצו לעשות המצות, כאילו הוא הגומר ועושה**, כמו שכתוב (תהלים סב, יג) ולך ה' חסד כי אתה תשלם לאיש כמעשהו, כלומר, כאילו עשה בעצמו, ואם הוא בכל העבודות, מכל שכן במעלה גדולה כזו מדת ענוה, שיבין שאין זה מעלתו רק מאתו ית'.

וזהו תלמיד חכם צריך שיהא בו אחד משמיני שבשמיני, כלומר, שיהיה עניו, ולא יחזיק עצמו לעניו, שהוא גדלות גדול, אבל צריך להבין שאין זו מעלה שלו, רק מאתו יתברך כנ"ל, וזהו שמיני שבשמיני, בינה שבבינה כנ"ל, ואמר, תלמיד חכם צריך שיהא שמיני שבשמיני, אבל כל אדם, אם יראה ויבדוק כל עבודותיו ועשיית מצותיו בחיפוש היטיב ומצא בכל אחד פגם וקוצר העבודה, הוא שפלות גדול, כי כל עבודתו לא יוכשר בעיניו.

אבל תלמיד חכם, אם יחזיק עצמו בשפלות גדול, שכל מעשיו ועבודתו לא יוכשר בעיניו, אם כן לא יוכל לפעול כלום בתפלתו ובכל עשייתו, **כיון שאינו מאמין בעצמו שיוכל לפעול, אינו פועל כלום**, אבל צריך לת"ח מנהיג הדור, להאמין בעצמו שיוכל לפעול בתפלתו ובעשייתו, ולהחזיק עצמו במדת ענוה, שח"ו לא יתגאה בזה שיוכל לפעול בתפלתו ובעשייתו, ובמעלה כזו מדת הענוה, שהוא גדולה מכל המעלות, ולהבין שהכל הוא מאתו, כל עבודתו, ומכל שכן מעלה גדולה כזו.

ואפשר, **זהו כוונת אור החיים** שהבאתי שכתב, ובכלל אזהרה זו שלא יחזיק עצמו יותר צדיק ממה שהוא, אבל **כמו שהוא**, להחזיק עצמו צדיק מותר, כדי להאמין על עצמו על תפלתו ועשייתו. וזהו שאמר לא תשא וכו' לשוא, כי הוא דבר ידוע ומפורסם לכל, אף שהוא צדיק גמור, הכל הוא מאתו ית', ואין זה מעלה שלו, ופשיטא שלא יחזיק עצמו צדיק יותר ממה שהוא. עכ"ל"ק.

הלכה ודרוש

גם בשיבת ימי מלאכה 'תעבוד' את השי"ת

זכור את יום השבת וגו'. פרוש, שיזכרו מיום א', ולזה הקדים המאמר כי מן הראוי היה להקדים ולומר שישת ימים וגו' ואחר כך יאמר זכור, אלא נתפנו לומר שהזכירה תהיה מיום ראשון על דרך אומנם ז"ל (מכילתא) שכל יום יאמר היום יום א' בשבת וכו', פרוש, וכן, וקנה לקדשו ולא יטעה בו. גם ירצה לקדשו לשון הזמנה, על דרך אומנם ז"ל (ביצה טז) מחד בשבא לשבא.

זכור את יום השבת, פרוש, הזכיר שמו של שבת והטעם לקדשו כי כשאתה מזכיר שמו של שבת ביום זה, קנה אתה מקדשו, וזה הוא שיעור הכתוב זכור את יום, ומה יזכר, שבת. (כ, ח)

בספה"ק **אור המאיר** (פרשת בחוקותי) כתב וזל"ק: מצאתי כתוב בספר אור החיים בשם הרמב"ן 'ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך', וביאר ששת ימים ימי חול תעבוד עבודת בוראך, אפילו בעשות כל מלאכתך שאי אפשר זולתם, עם כל זה תעבוד עמהם גם כן עבודת בוראך, עיין שם לשונו. עכ"ל"ק, ועיי"ש שהאר"ך בזה בדברים חוצבים להבות אש. ולא ידענו למה כוונתו, כי לא מצינו בדברי רבינו פירוש זה. וקצת י"ל שמפרש כן בדברי רבינו כאן שיעשה בכל יום פעולה לכבוד שבת, וצ"ב.

ובעיקר דברי רבינו כאן שיכין מחד בשבא לשבא, הנה כן פירש"י כאן, והקשה ברמב"ן שזה כשמאי הזקן, אבל להלל (ביצה שם) מדה אחרת היתה לו שברוך ה' יום יום. ועי' ברכת שמעון מה שהרחיב בזה. ואכמ"ל.

האם יוצאים ידי חובת קידוש בהזכרת שמו של שבת

בשו"ת **להורות נתן** (חלק ט' בהקדמה) העיר, דמוכח מדברי רבינו דס"ל דיוצאים ידי חובת קידוש בהזכרת שמו של השבת. ונחלקו בזה הפוסקים, **שהמ"א** (או"ח סי' רע"א סק"א) כתב דמה"ת יוצאים יד"ח קידוש בתפילה, שהרי כתיב זכור את יום השבת לקדשו והרי זכר אותו, וחז"ל תקנו קידוש במקום סעודה שיהא על היין. ובחידושי **רעק"א** (שם) כתב ע"ז וזל"ק: לכאורה לאו דוקא תפילה, אלא דכל שמזכיר שבת ואומר שבתא טבא ג"כ יוצא, דמ"מ הזכיר שבת ודו"ק, עכ"ל"ק. ומבואר דעת הרעק"א דכשאומרים שבתא טבא (או: גוט שבת) יוצאים חובת קידוש מה"ת. וכוונת רבינו ג"כ דכשמזכירים שמו של שבת מקדשים השבת.

וכתב בשו"ת הרשב"א (ח"ד סי' רצ"ה) וזל"ק: וכן קידוש היום לזכור אותו בכניסתו כעין שבת וקילוס כענין מאמרם ז"ל (שבת קיט, א) רבי חנינא שהיה אומר נצא ונקבל פני שבת מלכתא כו' והיה מקלס ואומר בואי כלה וכו', וכיוצא בזה בקריאת פסוקי קדושת שבת בקריאת ויכולו או ושמרו בני" את השבת וכל אחד ואחד אומר כפי שיזדמן לו מעניני שבחו וקדושתו.

ובשו"ת **אמרי יוסר** (ח"א סי' ר"ב) ובכף החיים (סי' רע"א סק"ג) הביאו ראה מדברי הרשב"א לשיטת הרעק"א הנ"ל, ועיין **במחזיק ברכה** להחיד"א (שם אות א') שהביא תשובת הרשב"א כתי" (ונראה הכוונה לתשובה הנ"ל) דיוצאים יד"ח קידוש דאורייתא כשזכר שבת בפיו. וכ"כ בשו"ת **שאגת אריה** (סי' כ"ב) דמן התורה במה שאנו אומרים אתה קדשת בתפילה או אם מזכיר איזה דבר מקדושת היום סגי ליה בהכי יעו"ש, ובסי' י"ג כתב שקידוש היום דאורייתא אינו אלא זכירה בעלמא יעו"ש, ומשמע לכאורה דס"ל כדעת הרעק"א, וכאמור כן מבואר בדברי רבינו.

האם צריך להוסיף באמירת - היום יום וכו' בשבת 'קודש'

ביפה ללב (או"ח סי' קל"ג ס"ז) הביא דברי השלמי ציבור' (קנו, א) שכתב: אני נוהג להזכיר שם 'שבת' בלשון קדושה, וכך אני אומר 'היום יום ראשון בשבת קודש השיר שהיו הלויים אומרים על הדוכן, לדוד וכו', והוא ממה שאמרו בזהרה ברעיא מהימנא פרשת יתרו (ח"ב כב, א) על פסוק (שמות כ, ח) זכור את יום השבת לקדשו וזל"ק: מאן דאדכר למלכא אצטריך לברכא ליה, מאן דאדכר שבת צריך לקדשא ליה, עד כאן. ועל דרך זה אני אומר בכל ימות השבוע, עכ"ל.

אבל רואה אני להרב אור החיים בפרשת יתרו בפסוק זכור את יום השבת, שכתב שבהזכרת שמו של שבת לבד בזה הוא מקדשו, יעו"ש בדברות קדשו.

ואולי אפשר לומר שכוונת רבינו דוקא למזכיר 'שבת' ביום השבת, וכלשונו מזכיר שמו של שבת ביום זה בזה אתה מקדשו (הגר"ח סופר, קובץ בית אהרן וישראל גליון קא).

ובפשטות יתכן לפרש כוונת רבינו, שעיקר כוונתו אינה אלא לומר שיוצא יד"ח קידוש היום בהזכרת תיבת שבת לבד ללא נוסח של ברכה וכדומה, וכמו שהבאנו בקטע הקודם מדברי האחרונים, ולא נכנס רבינו כלל לענין אם להזכיר 'שבת קודש' או לא, דשפיר י"ל שצריך להזכיר 'שבת קודש'.

מאות מגידי שיעור והוגו תורת האור החיים הקדוש מעידי: עם הספר 'כל הכתוב לחיים' המולא אלפי ביאורים מגדולי הדורות על ספר 'אור החיים' הקדוש, מרגישים 'מתוקות ועריבות' בדברי האור החיים הקדוש, ומגלים צנונות ונפלאות בתורתו הקדושה, עד בכדי שימשתגשו ויפתחו את אזוריהם.

להשיג בכל חנויות הספרים, או בקו המושת' 0733.743.620

'שהחיינו' ו'ברוך שפטרנו' ב'בר מצוה'

שלא היה ראוי לעשותה או מצדה שאינה במציאות כמו שתאמר שלא נתן לו ה' בן למולו או בכור לפדותו או לצד מניעת הזמן, הרי זה מברך שהחיינו. וכל שאין מניעה מב' הצדדין אינו מברך שהחיינו, ובכלל זה כיסוי הדם חיה ועוף כי בכל עת ובכל זמן שירצה יקנה עופות וישחוט ויכסה דמן ואין זמן מונע הדבר לא לצד העושה ולא לצד הנעשה ואין מקום לומר שהחיינו לזמן הזה. ואם על שהגיע לחינוך המצות, כבר כתבתי שברכה זו תקנוה קדמונינו על הנחת תפילין. ומסתברא, שאם התחיל החינוך של המצות במצוה זו שיברך שהחיינו." עכ"ל"ק.

וכדעת רבינו הכריע בשו"ת חתם סופר או"ח סי' נה וז"ל:

ויען בברכת שהחיינו רבו כמו רבו דעות שונות סברות עצמם שאין להם על מה שיסמוכו בש"ס וכו', נ"ל הכרעת ספר פרי תואר שכל מי שמתחנך תחלה לחיוב מצוה יברך, לא כמ"ש רוקח שעל כל מצוה מברך בחינוכה אלא הנכנס לחיוב מצות, ועל כן יברך כל בר מצוה בתחלת הנחת תפילין על כל מצות שעתיד לעשות כל ימיו. עכ"ל. וראה עוד בשו"ת זכרון יהודה ח"א סי' ג ושו"ת קרן לדוד או"ח סי' נז.

אולם רוב האחרונים חולקים על פירושו של הלבוש ורבינו וס"ל דהכוונה דהאב אינו נענש על עוונות בנו. ובמסגרת זו לא נציין נימוקי השיטות.

רבינו הורה שבפעם הראשונה שמניח תפילין יברך שהחיינו על שזכה להגיע לגיל קיום המצוות.

בפרי תואר (סימן כחס ק"ד) מבאר רבינו המצוות והאופנים שמברכים שהחיינו, ובתוך דבריו כותב:

"מצוה שנתחנך לעשותה, פירוש, שלא היה ראוי לעשותה מקודם זמן זה, והגיע זמן שהוכשר העושה לעשות המצוה, פירוש, שלא היתה המניעה לצד המצוה אלא לצד עושיה, דהיינו כשהגיע לחניכות המצות ולבש תפילין יברך שהחיינו על המצוה. אבל אם קנה אח"כ תפילין אחר לא יברך שהחיינו, שאין זה מלבוש אלא מעשה מצוה, ואינו מברך שהחיינו פעם ראשונה על התפילין אלא על שהגיעו ה' לגבול זה גדר שבו הוא ראוי לקיים המצות ולא מת קודם באפס תקות קיום המצות.

ומעתה, כל המצות שעושה האדם כל מצוה שהיה לה המניעה בעשייתה או מצד עושיה

רבינו העיד כי "הצדיקים" כשהגיעו בניהם לעול המצוות מברכים "ברוך שפטרנו מענשו שלזה" על שאין בניהם נלכדים בעוונם ולא יענשו על כך.

באור החיים לפרשת משפטים (כב, ה) לאחר שמאריך בדברי תוכחה שהרשעים יענשו עונשים רבים וקשים על שגרמו לאחרים להיענש על עוונם, מסיים רבינו וכותב:

"ותמצא שהצדיקים כשהיו בניהם מגיעים לכלל שנים שאינם נלכדים בעון אביהם, היו שמחים ואומרים ברוך המקום שפטרם מעונש זה, הרי כי יעניש ה' לגורם עונש בשבילו". [ויש להעיר בלשונו שכתב 'שהצדיקים' מברכים כן, דהלא נפסק כן ברמ"א (סימן רכה סעיף ב), ואולי כיון דהשו"ע לא פסק כן וגם הרמ"א הביאו בלשון 'יש אומרים' נקט רבינו כן. ועוד יתכן בכוונתו, דרק הצדיקים בענותותם מתכוונים בברכתם לכוונה זו ליפטר מעונש].

ונתחדש בדברי רבינו, שפירש כוונת הברכה דברוך שפטרנו, דקאי על עונשו של הבן בעוון אביו, שמשגיע לכלל שנים אינו נענש בעוון אביו. וכפירושו של רבינו מוכח מדברי הלבוש (או"ח רכה, ב) וכמש"כ הא"ר והמג"א בדעתו.

ישועות חיים סיפורי ישועות בזכות לימוד והפצת תורת אור החיים הקדוש

טובים השניים

לנאום בדברי תורה. ובסיום דבריו מרמז לי חמי כי לדעתו זהו החתן המיועד לבתנו הגדולה. באותו לילה החלנו לברר, ונודע לנו שמדובר במשפחה מופלאה ומיוחסת, ועל הכל שהבחור תלמיד חכם משכמו ומעלה. ולשם דבר בעולם הישיבות. כעבור שבועיים הגגנו את שמחת אירוסין בשמחה כפולה ומוכפלת. ותהילה לקל בחודש אחד זכינו להוביל את שתי בנותינו לחופה.

נפלאות דרכי השם, ימים ספורים לאחר אותו סדר לימוד המוני, עלה בדעתנו להתקדם עם השידוך שהוצע שנה קודם לכן בשביל הבת הקטנה, שבינתיים מלאו לה 18, וביקשנו כמובן את מחילת הבת הגדולה שנענתה בהסכמה מלאה. והשידוך נסגר למזל טוב.

בשעה זו נפתח לנו הפתח לישועה, שבעוד אנו חוגגים את שמחת האירוסין, כובד אחד מחברי החתן לספסל הישיבה

במהלך השנה שלאחר מכן היו כמה פעמים שניסו שוב ושוב להעלות את ההצעה שלמרות על פניו היה מאוד נראה לנו, אך מחמת הסיבות האמורות נאלצנו לסרב לה.

באותו זמן החלטנו לעשות משהו גדול וקיימנו סדר לימוד המוני של כמה מאות יהודים שעסקו בתורת האור החיים, והקדשנו הזכות בבקשה לישועה קרובה לזכות בחתן לבתנו הגדולה בשעה טובה ומוצלחת.

כך מספר אחד ממזכי הרבים הי"ו: זכינו בס"ד ופתחנו כולל ללימוד תורת האור החיים הקדוש.

באותה תקופה קיבלנו הצעה לשידוך עבור בתי שהיתה בגיל 17 עם בחור שהיה בעבר תלמיד שלי מחו"ל.

אך מכיון שהיתה עדיין צעירה דחינו את ההצעה, ובעצם הסיבה העיקרית לכך היתה מכיון שהיתה לנו בת גדולה ממנה בשנתיים שעוד לא התארסה.

אלפים כבר נושעו
 בזכות תרומתם למען האור החיים הקדוש
 והפצת ספריו הקדושים
קנה לעצמך זכות אצל האור החיים הקדוש
מוקד הישועות: 0733-713-620

ישועות
 ישועות
 ישועות

נערך מתוך שיעורי אוה"ח הק' מאת הרה"ח יהודה וייס שליט"א

נאוו לחייך בתורים - בשתי תורות

ועתה אם שמוע תשמעו וגו'. כי ה' אמר להם ב' תורות, אחת מפיו אז נאחת לעתיד מפני חכמים פנזפר, נוכל לפרש תשובתם שאמרו כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע, שפננתם היא על זה האפן: כל אשר דבר ה', חלק ממנו שהוא מה שאמר ועתה אם שמוע שהוא ענין הנאמר מפי הגבורה אז נעשה, אנו מקבלין עלינו לעשות מעתה קדם שנישמעהו, וחלק ממנו שהוא מה שאמר תשמעו לעתיד שהוא תורת חכם - ונשמע, פרוש, לא קבלו ולא מאנו אלא תלו הדבר עד שישמעו לדעת מה יעשה ישראל, כי הם דברים שאין להם שיעור ואין גבול לקבלה זו כי בכל דור ודור יחדשו דינים וגדרים וסגים ותקנות ומי כלכל תורה שאין לה שיעור כזו, לזה תלו שיהיה הדבר בראשיתו עד שישמעו ויבחנו בכל דבר אם יוכלו לקבל, ומעתה לא קבלו עליהם אלא תורה שבכתב, אבל תורה שבעל פה - הדבר תלוי ועומד, ועל זה כפה ה' עליהם הקר כגגית עד שקבלו עליהם תורת חכם, (יט, ה)

רבינו מפרש שישאל קיבלו עליהם תורה שבכתב, והכפיה היה על תורה שבע"פ. וכבר איתא כן במדרש תנחומא (נח ג): לא קבלו ישראל את התורה עד שכפה עליהם הקב"ה את ההר כגיגית שנאמר ויתיצבו בתחתית ההר, וא"ר דימי בר חמא אמר להם הקב"ה לישראל אם מקבלים אתם את התורה מוטב ואם לאו שם תהא קבורתכם, ואם תאמר על התורה שבכתב כפה עליהם את ההר, והלא משעה שאמר להן מקבלין אתם את התורה ענו כלם ואמרו נעשה ונשמע מפני שאין בה יגיעה וצער והיא מעט אלא אמר להן על התורה שבע"פ שיש בה דקדוקי מצות קלות וחמורות, עיי"ש.

ובספה"ק ראשון לציון על שיר השירים (א, ט) מפרש רבינו הפסוק 'לסוסי ברכי פרעה דימתוך רעיתי, נאוו לחייך בתורים', ע"פ פירושו כאן, וז"ל: כנגד זמן שעמדו על הים ואמרו שירה אמר, 'לסוסי ברכי פרעה', כאשר סוס ורוכבו רמה בים (לעיל טו, א). וכנגד זמן קבלת התורה שאמרו נעשה ונשמע אמר, 'נאוו לחייך בתורים', פירוש מה שאמרו בפיהם בקבלת התורה.

[שלחיים רומז על דיבור הפה, ראה בעירובין (נד, א) אם אדם משים עצמו את לחייו כאבן זו שאינה נמחית, וברש"י שם: כך לחייו אינן נלאין מלחוד על למודו וללמד לאחרים.]

ואמר 'תורים', להיותם ב' תורות, שבכתב ושבעל פה, אשר על זה אמרו נעשה ונשמע, וכמו שפירשתי בפרשת וישמע יתרו בטעם הקדמתם לומר העשיה לשמיעה כפי הפשט, יעי"ש.

זכותו יגן עלינו זכרונו צדיק לברכה

חיים שאל שאלות והיודות על תורת ותולדות רבינו

1. אלו הם ה-3 תנאים העיקריים לזכות לקבלת התורה?
2. היכן נרמז בפסוק שהו סיני נתלש ממקומו ורץ לקראת האלקים?
3. מדוע היה צריך הקדוש ברוך הוא לכפות עליהם את ההר כדי שיקבלו את התורה, והרי הם אמרו מרצונם "נעשה ונשמע"?
4. איזה גימטריא כותב רבינו על המילה "שבת"?

תשובות יתקבלו בכתובת מייל המערכת כמופיע בתחתית העמוד בין פותרי השאלות תקינים הגרלה שבועית על הספר המרתק רב המכר "נר המערבי" ההגרלה נערכת ביום שני, שליחת התשובות עד יום ראשון בשעה 8:00 בערב

משה רבינו אמר שירה לפני מתן תורה

משה ידבר והאלקים יגו'. אולי שיהיה משה מדבר לפני ה' דברי שיר ושבח כמקבל פני מלך הגדול ברוך הוא. (יט, יט)

מבואר בדברי רבינו שמשה רבינו אמר 'דברי שיר ושבח' לפני הקב"ה, ועל זה נאמר 'משה ידבר והאלקים יענו בקול' שהראה לו שמתרצה בדבריו. והנה איתא בגמ' מסכת ערכין (יא, א) שירה מן התורה מנין, שנאמר 'משה ידבר והאלקים יענו בקול' על עסקי קול, ופירש רש"י: שירה - על הקרבנות. על עסקי קול - שהיה מצוהו לשורר, לפי שמשה לוי היה. יעו"ש. ולפי דברי רבינו יש לפרש שמשה רבינו שר אז בפועל, ולא רק שנצטווה לשיר על הקרבנות. ומיושב מה שהקשה בישמח משה (כאן) על פירוש רש"י, דלפירושו הו"ל למימר 'והאלהים יצונו בקול', ומעתה ניחא דכיון שהיה משה שר גם באותה שעה, כתיב ביה יענו, ומלבד מזה גם היה מצוהו עך הקרבנות.

ועם דברי רבינו מצינו מקור נפלא לאמירת שירת האקדמות לפני קריאת התורה בחג השבועות, ומובן גם שיטת הפוסקים (עי' א"ר סי' תצ"ד סק"ה) שמתור להפסיק בו בין הברכה לקריאה, כיון דהוי חלק ממתן תורה, כמו שעשה משה שאמר דברי ריצוי ושבח לפני מתן תורה.

וראה עוד בדברי רבינו בפר' חוקת (כא, יז) על שירת הבאר, שפירש הכוונה שאמרו שירה על נתינת התורה.

אך בישמח משה הקשה עוד דמה ענין הקרבנות לכאן, ופירש באופן אחר, עיי"ש. ולפי דברי רבינו יתכן לומר דלפינן שכמו ששר משה רבינו שירה בשעת מתן תורה, כך צריך לשיר בשעת הקרבנות, וכדמצינו בעירובין (קג, א) דמדמינן היתר שבות במקום בזיון כתבי הקודש להיתר שבות במקדש, כי דברי תורה יש להם מעלה כמו קדשים ושפיר נוכל ללמוד זה מזה. [איברא עיין רש"י שבת (פו, ב ד"ה ראויה) ובתוס' שם (פו, א ד"ה ומה פסח) שכתבו דאין לדמות תורה לקדשים].

בעזרת

בשבח והודיה להש"ת על כל הטובות אשר גמלנו

שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה

הננו מתכבדים ושומחים להזמינם להשתתף בשמחתנו

לדגל היכנס בנינו היקרים

הבחור שמואל אלכסנדר והבחור עזריאל

לעיל התורה והמצוות בשעט"מ

שתתקיים בעז"ה

ביום ראשון פרשת משפטים כ"א בשבט הבעל"ט

באולם מרום (סמינר גור) רח' הרב לנדא 2 ב"ב (פינת חזו"א)

קבלת אורחים מהשעה 9:00 בערב

נשמח לראותכם משתתפים בשמחתנו ובעז"ה בשמחתכם ישמח לבנו גם אנו

משה שורץ וב"ב